

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÎRE

mun. Chișinău

din 28.03.2011

Nr. 05

cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix

În temeiul prevederilor art.43-49, art.9 alin.(1) lit. c), n) și lit. u), art.8 alin.(4) lit.b), c), alin.5 lit.a) , din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007,

Luînd în considerare Hotărîrea nr.9 din 18 martie 2010 a Consiliului de Administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare – Agenția) privind identificarea pieței accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix,

Avînd în vedere Hotărîrea nr.30 din 28 septembrie 2010 a Consiliului de Administrație al Agenției privind desemnarea S.A. „Moldtelecom” cu putere semnificativă pe piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix,

În conformitate cu pct.14 și pct.15 lit. b) din Regulamentul Agenției , aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.905 din 28 iulie 2008, **Consiliul de Administrație:**

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Obligațiile speciale preventive ce se impun S.A.„Moldtelecom”, IDNO 1002600048836, în calitate de furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului cu ridicata la infrastructura de rețea la un punct fix (se anexează).
2. Prezenta hotărîre se completează de drept cu alte reglementări emise de Agenție în acest sens.
3. Dispozițiile prezentei hotărîri nu aduc atingere posibilității Agenției de a stabili alte condiții sau obligații, ori de a le retrage sau modifica pe toate sau o parte din cele impuse prin prezenta hotărîre.
4. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina de Internet a Agenției și se comunică S.A.„Moldtelecom” în termen de 3 zile lucrătoare.

5. Partea dispozitivă a prezentei hotărâri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președintele Consiliului
de Administrație**

Sergiu SÎTNIC

**Membrii Consiliului
de Administrație**

Ion POCHIN

Iurie URSU

Obligații speciale preventive ce se impun S.A., „Moldtelecom”

Capitolul I.

Obligația de asigurare a accesului la unele elemente specifice ale rețelei proprii, la infrastructura asociată și de utilizare a acestora

1. S.A. “Moldtelecom”, în continuare furnizor-ofertant¹, are obligația, în termenele și condițiile specificate în Regulamentul cu privire la interconectare, aprobat prin Hotărîrea Consiliului de Administrație al Agenției nr.12 din 31.01.2009 (în continuare Regulament), și prezentele obligații să ofere oricărui furnizor ce solicită, în continuare furnizor-solicitant, acces la infrastructura sa de rețea în vederea furnizării de servicii de acces necondiționat la bucla și/sau sub-bucla locală.

2. Furnizorul-ofertant are obligația de a oferi orice serviciu conex, necesare pentru ca un furnizor-solicitant să obțină și să utilizeze eficient accesul la bucla și/sau sub-bucla locală, astfel ca accesul la infrastructura asociată, accesul prin galerii de cabluri și trecerea prin spații tehnologice, accesul la canalizare și stâlpi, colocarea echipamentului, climatizare, energie electrică, căldură, facilități de permutare a echipamentelor, serviciu „backhaul”, instalare și utilizare cabluri de legătură interne și externe, etc.

3. Furnizorul-ofertant va asigura oricărui furnizor-solicitant următoarele tipuri de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală:

- 1) *acces total*, care va permite furnizorului-solicitant să utilizeze în mod exclusiv întregul spectru de frecvențe al buclei/sub-buclei locale la care se obține accesul;
- 2) *acces partajat*, care va permite furnizorului-solicitant să utilizeze frecvențele înalte ale buclei/sub-buclei locale la care se obține accesul, prin care se furnizează servicii în bandă largă, în timp ce furnizorul-ofertant va putea continua să utilizeze frecvențele joase prin care se furnizează serviciile în bandă îngustă.

4. Bucla și sub-bucla locală la care furnizorul-ofertant are obligația să ofere accesul include: fire de cupru prin care abonatul obține accesul la rețeaua de

---

¹ A se vedea capitolul VI din prezentele obligații.

comunicații electronice, circuite fizice instalate, dar neutilizate sau utilizate în trecut, alte circuite fizice care pot fi puse la dispoziția furnizorilor-solicitanți prin conectarea unor segmente de fire metalice deja instalate sau prin instalarea unor segmente de fire de cupru pe infrastructura existentă.

5. Furnizorul-ofertant va furniza accesul necondiționat la bucla locală la toate repartitoarele principale și intermediare din rețeaua sa de acces. Operarea și întreținerea buclei sau a sub-buclei locale vor fi realizate de către furnizorul-ofertant, iar operarea și întreținerea echipamentelor de transmisie active sau pasive aflate la capetele buclei sau sub-buclei locale vor fi realizate de către furnizorii-solicitanți. Furnizorul-ofertant va oferi accesul și la alte circuite fizice care înlocuiesc circuitele fizice de cupru ca urmare a modernizării sau modificării rețelei de acces, inclusiv la cablajul din interiorul clădirilor.

6. Furnizorul-ofertant va răspunde furnizorului-solicitant în termen de până la 10 zile calendaristice de la data primirii unei solicitări de acces, inclusiv pentru servicii conexe, sau unei solicitări de lărgire a capacităților accesului existent sau acces la noi locații, indicând soluțiile, inclusiv termenele de livrare a capacităților și serviciilor solicitate. În caz dacă se refuză acordarea serviciilor solicitate, inclusiv parțială, furnizorul-ofertant va justifica temeinic motivul refuzului și îl va comunica în scris furnizorului-solicitant în termenul stabilit la prezentul punct. Furnizorul-ofertant nu poate refuza furnizarea accesului necondiționat la bucla locală, cu excepția cazurilor în care aceasta nu este fezabilă din punct de vedere tehnic, pune în pericol integritatea rețelei sau perturbă în mod semnificativ furnizarea serviciilor furnizorului-ofertant.

7. Lipsa capacităților disponibile pentru satisfacerea unei solicitări sau rezervarea lor pentru necesitățile proprii ale furnizorului-ofertant sau de către alți furnizori nu poate fi motiv pentru refuz de acordare a accesului și nici a lărgirii capacităților de acces. În cazul lipsei capacităților disponibile necesare pentru satisfacerea solicitării sau rezervării lor, furnizorul-ofertant va lărgi în măsură necesară capacitățile sale de acces și le va pune la dispoziția furnizorului-solicitant în maxim 6 luni din momentul solicitării. Excepție face accesul la canalizare telefonică, care va fi acordat în măsura în care furnizorul-ofertant va avea capacități relevante disponibile.

8. Furnizorul-ofertant va oferi serviciul de acces la bucla și/sau sub-bucla locală și serviciile conexe fără a condiționa furnizarea lor de achiziționarea concomitentă de către furnizorul-solicitant a unor produse sau servicii, pe care acesta nu le solicită, sau de achiziționarea unui volum impus de produse sau servicii, care ar excede volumul solicitat, sau impunerea oricăror condiții sau limitări comerciale, tehnice sau de altă natură care nu sunt necesare furnizării tipului de acces solicitat.

9. Acolo unde este tehnic realizabil fără a perturba în mod semnificativ serviciile furnizate pe bucla/sub-bucla locală, furnizorul-ofertant va îndepărta de pe bucla/sub-bucla locală la care se solicită accesul echipamentele care pot împiedica furnizarea serviciilor în bandă largă.

10. Furnizorul-ofertant va oferi servicii de colocare fizică la orice adresă unde operează un repartitor principal al buclelor locale, un repartitor intermediar, sau un repartitor de transfer, dacă dispune de spații de colocare în acest scop sau de spații ce pot fi pregătite în acest scop în conformitate cu cerințele pct.11. Colocarea fizică presupune punerea la dispoziția furnizorului-solicitant a unui spațiu amenajat pentru instalarea de către acesta a echipamentelor sale, precum și a serviciilor conexe necesare pentru instalarea și funcționarea normală a acestora, prevăzute la pct. 2 . În cazul disponibilității pentru alocare, spațiul colocabil va fi pus la dispoziția furnizorilor-solicitanți în termen de 5 zile lucrătoare de la data încheierii acordului-cadru de furnizare a accesului necondiționat la bucla locală sau, după caz, de la data modificării prevederilor acestuia, ce presupune accesul la locația dată. În cazul spațiilor colocabile care nu au fost pregătite anterior, pregătirea spațiilor și punerea acestora la dispoziția furnizorului-solicitant se va realiza în termen de 30 de zile calendaristice de la data încheierii acordului-cadru de furnizare a accesului necondiționat la bucla locală sau, după caz, de la data modificării prevederilor acestuia. Furnizorul-ofertant poate solicita Agenției prelungirea termenului dat, dacă consideră că din considerente obiective acesta nu poate fi îndeplinit.

11. În cazul în care îi parvine o solicitare de colocare fizică pe care nu o poate satisface din cauza lipsei spațiului disponibil pentru aceasta, furnizorul-ofertant va pregăti și va aloca spații pentru serviciul de colocare fizică în cadrul spațiilor ce pot fi eliberate, au fost eliberate urmare a modificării sau modernizării rețelei sale, dacă din punct de vedere tehnic aceste spații pot fi utilizate pentru colocare. În acest scop furnizorul-ofertant va îndepărta orice echipament ieșit din uz, cu excepția cazului în care păstrarea acestui echipament este obligatorie potrivit prevederilor legale în vigoare. Termenul pentru punerea la dispoziție a serviciului de colocare în asemenea caz nu va depăși 6 luni din data solicitării.

12. Spațiile ce pot fi sau au fost eliberate conform pct.11 vor fi alocate de furnizorul-ofertant în mod prioritar serviciilor de colocare fizică, dacă acestea se află la o distanță rezonabilă de repartitor. Furnizorul-ofertant poate rezerva din aceste spații pentru nevoile proprii de dezvoltare a rețelei, pentru o perioadă de cel mult 2 ani, pe baza unei notificări de rezervare care se transmite Agenției împreună cu proiectul de investiții corespunzător, cel mult 50% din spațiul colocabil, în limita spațiului disponibil la momentul primirii notificării de rezervare de către Agenție, cu respectarea pct. 29.

13. În cazul în care Agenția consideră că proiectul de investiții al furnizorului-ofertant nu reflectă nevoile proprii de dezvoltare a rețelei acestuia, aceasta va obliga furnizorul-ofertant să procedeze la alocarea către furnizorii-solicitanți a spațiului a cărui rezervare a fost notificată sau va respinge cererea de rezervare, după caz.

14. Furnizorul-ofertant va raporta, iar Agenția va verifica trimestrial îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare pe baza calendarului detaliat al lucrărilor prevăzut în cuprinsul proiectului de investiții. În cazul în care constată abateri

semnificative de la calendarul sus-menționat, Agenția va retrage rezervarea și va obliga furnizorul-ofertant să procedeze la alocarea către furnizorii-solicitanți a spațiului a cărui rezervare a fost notificată sau aprobată.

15. Un furnizor-solicitant poate rezerva pentru o perioadă de cel mult 2 ani, pe baza unei cereri de rezervare care se transmite furnizorului-ofertant, după ce a fost în prealabil aprobată de către Agenție pe baza proiectului de investiții corespunzător, pînă la 100% din spațiul disponibil la momentul primirii cererii de rezervare, cu respectarea pct. 29. Cererile de rezervare depuse de furnizorul-ofertant sau furnizorii-solicitanți vor fi examinate de Agenție în termen de 15 de zile calendaristice.

16. Proiectul de investiții va cuprinde în mod obligatoriu:

- a) procentul din spațiul colocabil și termenul pentru care se notifică sau se cere rezervarea;
- b) destinația pe care furnizorul-ofertant sau furnizorul-solicitant intenționează să o dea spațiului a cărui rezervare se notifică sau se cere;
- c) obiectivele de dezvoltare detaliate la nivel de trimestru pentru spațiul a cărui rezervare se notifică sau se cere, precum și calendarul detaliat al lucrărilor pe care furnizorul-ofertant sau furnizorul-solicitant intenționează să le efectueze în vederea îndeplinirii acestor obiective.
- d) necesarul și sursele de finanțare pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare, detaliate la nivel de trimestru.

17. Furnizorul-ofertant va oferi posibilitatea accesului lucrătorilor furnizorului-solicitant la echipamentele colocate în spațiul de colocare fizică, ținîndu-se cont de necesitatea asigurării securității echipamentelor și lucrătorilor:

- a) pentru lucrări planificate în timpul programului de lucru, conform procedurii stabilite de furnizorul-ofertant.
- b) în caz de avarieri sau de disfuncțiune a echipamentelor în timpul programului de lucru în maxim 1 oră de la comunicare.
- c) în caz de avarieri sau de disfuncțiune a echipamentelor în afara programului de lucru, conform procedurii prestabilite de furnizorul-ofertant.

18. Dacă nu dispune de capacități pentru oferirea serviciului de colocare fizică și nici nu dispune de spații ce pot fi pregătite pentru furnizare de servicii de colocare fizică conform cerințelor pct.11, furnizorul-ofertant va furniza colocare virtuală în locul colocării fizice.

19. Colocarea virtuală presupune alocarea unui spațiu necesar în același spațiu în care funcționează echipamente ale furnizorului-ofertant, fără construirea unei structuri cu rol de protecție ce le-ar separa, și instalarea echipamentului furnizorului-solicitant în spațiul alocat. În cazul colocării virtuale, furnizorul-ofertant nu are obligația de a oferi accesul lucrătorilor furnizorului-solicitant în spațiul de colocare în scopul instalării, operării, reparării sau retragerii echipamentului colocat.

20. În caz dacă furnizorul-ofertant nu va oferi accesul lucrătorilor furnizorului-solicitant în spațiul de colocare virtuală sau la echipamentul colocat în acesta, atunci va oferi servicii de instalare, operare, reparare sau retragere a echipamentului colocat, a segmentelor de conexiune a acestui echipament la infrastructura de buclă sau sub-buclă locală și la rețeaua de transport a furnizorului-solicitant, pînă în punctul în care furnizorului-solicitant i se oferă posibilitatea accesului. Furnizorul-ofertant va furniza aceste servicii și va păstra securitatea echipamentelor date în termeni și condiții de calitate nu mai puțin favorabile ca cele cu care sunt tratate propriile echipamente și servicii.

21. În cazul în care furnizorul-solicitant alege colocare distantă, furnizorul-ofertant este obligat să asigure condiții pentru ca accesul să fie realizat. Prin colocare distantă furnizorul-solicitant instalează echipamentele sale în spații ce nu aparțin sau nu sunt operate de furnizorul-ofertant.

22. În cazul refuzului colocării, la solicitarea furnizorului-solicitant, furnizorul-ofertant va asigura accesul în spațiul fizic dat unei echipe formate din reprezentanți ai Agenției și, la necesitate, ai furnizorului-solicitant, în vederea verificării temeiniciei refuzului.

23. Furnizorul-ofertant va oferi furnizorului-solicitant posibilitatea de a instala și conecta în spațiul alocat pentru colocare fizică echipamentul necesar pentru realizarea accesului, inclusiv echipamente care conduc la îmbunătățirea performanțelor echipamentului de bază, permițându-i să îndeplinească funcții de comutare în rețeaua proprie a furnizorului-solicitant sau de servicii avansate.

24. Furnizorul-ofertant nu va impune furnizorului-solicitant cerințe de securitate privind echipamentele acestuia mai stricte decît acelea pe care le practică pentru propriile echipamente.

25. Furnizorul-ofertant va permite furnizorilor-solicitanți care beneficiază deja de colocare posibilitatea să efectueze interconectarea directă a echipamentelor lor situate în spațiul de colocare, conform condițiilor rezonabile prestabilite de furnizorul-ofertant.

26. Furnizorul-ofertant nu va condiționa sau limita posibilitatea furnizorilor-solicitanți să utilizeze spațiile de colocare obținute pentru acces la bucla sau sub-buclă locală și echipamentele colocate pentru a accesa alte servicii și nici nu va cere furnizorilor-solicitanți să închirieze și/sau instaleze facilități aparte sau suplimentare.

27. Dacă într-o solicitare de acces și/sau de servicii de colocare la o anumită adresă se indică argumentat o dată la care se solicită punerea la dispoziție a acestor servicii și care este ulterioară termenelor ce decurg din prezentele obligații pentru punerea la dispoziție, acestea urmează să fie puse la dispoziție la data solicitată. Dacă pentru aceasta este nevoie de rezervarea capacităților date și furnizorul-solicitant o solicită, furnizorul-ofertant le poate rezerva după furnizorul-solicitant și poate percepe tarife pentru capacitățile rezervate începînd cu data cînd

comunică furnizorului-solicitant că aceste capacități pot efectiv fi furnizate și îi sunt rezervate.

28. Spațiul colocabil alocat unui furnizor-solicitant, pe baza cererii inițiale sau ulterioare de furnizare a accesului la bucla sau sub-bucă locală, nu va depăși 4 mp la un repartitor. În cazul solicitării unui spațiu colocabil mai mare de 4 mp, furnizorul-ofertant va alocă furnizorului-solicitant un spațiu de 4 mp și va transmite cererea Agenției, în cel mult 2 zile lucrătoare de la data primirii acesteia, în vederea obținerii acordului pentru alocarea spațiului suplimentar.

29. Cererile ulterioare de alocare a unor spații colocabile în același spațiu al furnizorului-ofertant vor fi acceptate numai după ocuparea în mod eficient, în proporție de cel puțin 70%, a capacității fiecărui dulap instalat alocat furnizorului-solicitant, cu echipamente necesare realizării accesului la bucla sau sub-bucă locală sau interconectării ori cu echipamente necesare funcționării optime a acestora.

30. Furnizorul-ofertant va oferi oricărui furnizor-solicitant posibilitatea de a instala și conecta în spațiul fizic alocat echipamentul necesar, inclusiv echipamente care conduc la îmbunătățirea performanțelor echipamentului de bază.

31. Dacă furnizorul-solicitant din motive care îi sunt imputabile nu își instalează echipamentele în spațiul fizic alocat pentru colocare în termen de 2 luni de la data alocării, furnizorul-ofertant va retrage alocarea, informând furnizorul-solicitant în prealabil cu 10 zile lucrătoare. La cererea furnizorului-solicitant, Agenția poate stabili un termen mai mare pentru instalarea echipamentelor, dacă acesta demonstrează că acest lucru este necesar având în vedere circumstanțele concrete ale cazului.

32. În cazul în care furnizorul-ofertant intenționează să realizeze o reconfigurare a rețelei sale, pe baza planurilor sale de dezvoltare tehnologică sau de afaceri, echipamentul instalat în spațiul alocat unui furnizor-solicitant poate fi reinstalat într-un alt spațiu prin relocare numai în următoarele condiții:

- a) relocarea să permită accesul în condiții echivalente celor asigurate de colocarea în spațiul inițial;
- b) operațiunile de relocare să se efectueze pe cheltuiala furnizorului-ofertant, dacă părțile nu se înțeleg altfel;
- c) relocarea să se realizeze numai după notificarea prealabilă a furnizorului-solicitant al cărui echipament urmează să fie relocat.

33. Accesul la colocare și serviciile asociate se va efectua după principiul primul venit – primul deservit. Prin derogare, alocarea spațiului colocabil se va face în următoarea ordine de prioritate: a) pentru furnizorii-solicitanți cărora li s-a alocat deja spațiu pentru colocare; b) pentru furnizorul-ofertant, pe baza unei notificări sau a unei cereri de rezervare, în condițiile pct. 12 și/sau 13; c) pentru furnizorii-solicitanți, pe baza unei cereri de rezervare, în condițiile pct. 16; d) în ordinea primirii cererilor de colocare.

34. Furnizorul-ofertant va instala, va testa și va întreține cabluri de legătură internă, precum și la cererea furnizorului-solicitant va furniza accesul la infrastructura asociată, inclusiv:

- 1) repartitorul de transfer;
- 2) cablurile de legătură externe, în cazul accesului la bucla sau sub-bucla locală la distanță, astfel încât furnizorul-solicitant să își poată conecta propriile echipamente.

În cazul în care furnizorul-solicitant dorește să furnizeze el însuși cablurile de legătură externe prevăzute mai sus, furnizorul-ofertant are obligația să îi ofere acestuia acces fizic prin propriile conducte de cabluri, piloni, etc., astfel încât furnizorul-solicitant să își poată conecta propriile echipamente.

35. Furnizorul-ofertant, la solicitare, va furniza, instala, testa și întreține, la cererea furnizorului-solicitant, legături de transmisie de capacitate Nx1Gigabit Ethernet sau 10 Gigabit Ethernet între echipamentul furnizorului-solicitant și cel mai apropiat punct de acces la rețeaua furnizorului-solicitant (serviciul „backhaul”).

36. În cazul în care, furnizorul-solicitant dorește să furnizeze el însuși legătura de transmisie prevăzută la pct. 35, pe suport optic sau prin fire metalice, furnizorul-ofertant are obligația să-i ofere acestuia conexiunea fizică respectivă prin propriile conducte de cabluri din afara spațiului furnizorului-ofertant între echipamentul furnizorului-solicitant și cea mai apropiată cameră de cabluri din afara spațiului furnizorului-solicitant sau, la cerere, să instaleze și să întrețină această conexiune, astfel încât furnizorul-solicitant să își poată conecta propriile echipamente.

37. În cazul în care furnizorul-solicitant dorește să furnizeze el însuși legătura de transmisie prevăzută la pct.35 pe suport radio, furnizorul-ofertant are obligația să îi ofere acestuia conexiunea fizică corespunzătoare (fibră optică, fire metalice) ce realizează legătura între echipamentul colocat al furnizorului-solicitant și un echipament de transmisiuni radio colocat în cadrul aceleiași spațiu al furnizorului-solicitant sau, la cerere, să instaleze și să întrețină această conexiune pentru furnizorul-solicitant, astfel încât furnizorul-solicitant să își poată conecta propriile echipamente. Furnizorul-ofertant are obligația de a publica în ORA toate tarifele asociate serviciului „backhaul”, pentru fiecare tip de legătură de transmisie pe care îl poate furniza (regional, național, etc.). În cazul cererii inițiale de acces la un repartitor, termenul de punere la dispoziție a serviciului „backhaul”, astfel încât furnizorul-solicitant să poată începe furnizarea propriilor servicii de comunicații electronice nu va depăși termenul stabilit la pct. 63 din Regulament. În cazul în care solicitarea serviciului „backhaul” este ulterioară realizării accesului la un repartitor sau privește suplimentarea capacității existente a legăturii de transmisie, termenul de punere la dispoziție a serviciului „backhaul” nu va depăși termenul stabilit la pct. 66 din Regulament.

38. În cazul defectării oricărui element de infrastructură de rețea, serviciu conex sau infrastructură asociată a furnizorului-ofertant, care afectează funcționarea în condiții normale a accesului la bucla/sub-bucla locală, furnizorul-ofertant va

demara activitățile necesare pentru localizarea și remedierea, chiar provizorie, a defecțiunii, precum și pentru înlăturarea sau pentru limitarea eventualelor pagube:

- a) în cadrul programului de lucru – în maxim o oră de la comunicarea defecțiunii de către furnizorul-solicitant interconectat sau de la momentul la care defecțiunea a ajuns la cunoștința furnizorului-ofertant pe orice altă cale.
- b) în afara programului de lucru – în maxim 8 ore de la comunicarea defecțiunii de către furnizorul-solicitant interconectat sau de la momentul în care defecțiunea a ajuns la cunoștința furnizorului-ofertant pe orice altă cale.
- c) termenul remedierii, cel puțin provizorii a deranjamentelor/defecțiunilor, dar care permite funcționarea interconectării, nu trebuie să depășească 24 ore.

39. Cheltuielile aferente remedierii defecțiunilor vor fi suportate în întregime de către furnizorul-ofertant, cu excepția cazului în care se dovedește că furnizorul-solicitant este responsabil de defecțiunea produsă.

40. În cazul efectuării unor lucrări de reamenajare sau modernizare a rețelei sale de acces, furnizorul-ofertant va asigura ca furnizorul-solicitant să poată furniza în continuare propriile servicii de comunicații electronice prin intermediul accesului la bucla locală, sub-bucla locală, cu menținerea prețului și calității serviciilor de acces inițiale.

41. În cazul în care furnizorul-ofertant refuză să furnizeze colocarea, accesul la bucla locală, sub-bucla locală sau serviciile conexe necesare acestui tip de acces, furnizorul-solicitant poate solicita Agenției inspectarea capacităților în vederea verificării refuzului și să asiste la inspectarea dată.

42. În cazul unor operațiuni de reamenajare sau modernizare a rețelei sale de acces, furnizorul-ofertant este obligat să asigure ca furnizorul-solicitant să beneficieze în continuare de serviciile de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală, în condiții de preț și calitate nu mai puțin favorabile decât cele inițiale.

43. În cazul desființării buclelor/sub-buclelor locale și/sau înlocuirii lor cu linii de acces prin fibră optică sau înlocuirii unor porțiuni ale buclei/sub-buclei locale, prin reducerea segmentelor de cupru ale buclelor de acces local al abonaților, furnizorul-ofertant va oferi un serviciu de acces local prin bitstream la abonații, ale căror bucle de acces sunt înlocuite, sau un serviciu de acces la infrastructura asociată, sau un serviciu de linii închiriate segment-terminal, sau un serviciu de acces necondiționat la bucla de fibră optică (inclusiv fibra neutilizată), la alegerea furnizorului-solicitant.

44. Furnizorul-ofertant are obligația să asigure livrarea buclei/sub-buclei locale, cu excepția cazului în care este solicitată la o dată ulterioară, după cum urmează:

- 1) într-un termen ce nu depășește 5 zile calendaristice de la data primirii de către furnizorul-ofertant a unei comenzi în acest sens – în cazul

accesului partajat la bucla/sub-bucla locală, la linii de abonat neocupate de un serviciu de acces în bandă largă;

- 2) într-un termen ce nu depășește 10 zile calendaristice de la data primirii de către furnizorul-ofertant a unei comenzi în acest sens – pentru restul cazurilor de solicitări de livrare a buclei sau sub-buclei locale.

Refuzul furnizorului-ofertant de a livra bucla/sub-bucla locală solicitată trebuie să fie temeinic justificat și va fi comunicat în scris furnizorului-solicitant, în termen de 2 zile lucrătoare de la data primirii comenzii de către furnizorul-ofertant. Furnizorul-ofertant va începe punerea la dispoziție a buclei sau sub-buclei locale numai în cazul în care furnizorul-solicitant are autorizarea scrisă, în acest sens, din partea abonatului căruia urmează să-i furnizeze serviciile de comunicații electronice. Autorizarea va fi măsură de prevenire a practicilor de slamming și trebuie să prevadă cel puțin datele de identificare ale abonatului, semnătura acestuia, numărul și data antecontractului încheiat între furnizorul-solicitant și abonat, precum și, în cazul accesului total la bucla locală, cererea de reziliere a contractului încheiat cu furnizorul-ofertant. Procedura de plasare a comenzilor de furnizare a accesului necondiționat la bucla locală este prevăzută la anexa 2.

45. Furnizorul-ofertant va oferi furnizorului-solicitant accesul la sistemele de asistență operațională, la sistemele informaționale și tehnice, precum și la bazele de date pentru pregătirea comenzilor, aprovizionare, întreținere, solicitări de reparații și diagnosticare (ex. SELT, DELT, TR069). În acest scop, furnizorul-ofertant va preciza în ORA caracteristicile tehnice ale interfețelor de acces la sistemele sale informaționale. Informațiile trebuie actualizate în mod regulat, astfel încât să reflecte evoluția și dezvoltarea infrastructurii și noile date culese, în special cu ocazia implementării proiectelor de instalare a fibrei optice de către furnizorul-solicitant sau de către alți solicitanți de acces. Furnizorul-ofertant are obligația:

- 1) de a implementa în termen de până la 6 luni din data intrării în vigoare a prezentelor obligații, un sistem electronic de plasare a comenzilor, care să permită corespunderea cu cerințele din prezentele obligații;
- 2) de a asigura în termen de până la 9 luni din data intrării în vigoare a prezentelor obligații, automatizarea sistemului electronic de plasare a comenzilor pentru a răspunde cerințelor de comunicare în timp real a informațiilor.

În urma consultării cu furnizorii-solicitanți, furnizorul-ofertant va solicita acordul Agenției cu privire la orice modificare a sistemului electronic de plasare a comenzilor de furnizare a accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală care ar putea afecta activitatea furnizorilor-solicitanți, iar modificările ce urmează a fi realizate vor fi publicate pe pagina de Internet a furnizorului-ofertant cu cel puțin 10 zile lucrătoare înaintea adoptării lor. Agenția poate impune modificarea sistemului electronic de procesare a comenzilor, în vederea optimizării modului de desfășurare a furnizării accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală pe baza acestui sistem, în urma consultării cu furnizorii-solicitanți și cu furnizorul-ofertant.

46. Sistemul de plasare a comenzilor va permite plasarea în formă electronică a solicitărilor de livrare a buclelor locale, sub-buclelor locale, serviciilor conexe livrării accesului la bucla/sub-bucla locală, furnizare de informații utile despre buclele sau sub-buclele locale la care se solicită accesul, schimb de informații privind procesul de livrare a buclelor sau sub-buclelor locale, plasarea solicitărilor de soluționare a deranjamentelor tehnice pe buclele locale, sub-buclele locale, serviciile conexe, schimb de informații privind etapa la care se află cererile de livrare a buclei sau sub-buclei locale, sau a serviciilor conexe, sau reclamațiile privind defectiunile, etc.

47. La solicitare, furnizorul-ofertant are obligația să negocieze și să încheie un acord de acces care are ca obiect furnizare de servicii de acces la bucla/sub-bucla locală. Acordul va prevedea și toate serviciile adiționale furnizate în legătură cu oferirea tipului de acces solicitat.

48. Termenul pentru negocierea acordului de acces la bucla/sub-bucla locală va fi unul rezonabil, dar nu va depăși 20 de zile din data depunerii solicitării de acces.

49. Furnizorul-ofertant va utiliza un acord cadru, care poate fi suplimentat de părți, când se solicită accesul la o nouă locație pentru acces la bucla/sub-bucla locală sau se solicită majorarea capacităților oferite.

50. Termenul pentru completarea acordului cadru privind accesul la noi locații sau majorarea capacităților oferite va fi unul rezonabil, dar nu va depăși 15 zile calendaristice din data solicitării acestora.

51. Furnizorul-ofertant va asigura condiții pentru ca furnizorul-solicitant să poată obține efectiv accesul la spațiul alocat și să poată desfășura lucrări pentru obținerea accesului la bucla locală, sub-bucla locală de la data semnării acordului de acces sau de la data suplimentării acestuia cu noi locații de acces. Furnizorul-ofertant va asigura implementarea prevederilor acordului-cadru astfel, încât furnizarea accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală să poată începe în termen de 30 de zile calendaristice de la data încheierii acordului, dacă părțile nu convin la un termen mai mare. Termenul dat se aplică și în cazul modificării sau completării unui acord-cadru. În cazul în care pentru furnizarea accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală este necesară colocarea, termenele prevăzute mai sus includ și durata necesară și în limitele stabilite de prezentele obligații pentru efectuarea de către furnizorul-ofertant a tuturor lucrărilor necesare pentru pregătirea spațiului colocat, precum și pentru punerea la dispoziția furnizorului-solicitant a acestui spațiu.

52. Acordul de acces la bucla locală se încheie pentru o perioadă nedeterminată, dacă furnizorul-solicitant nu solicită încheierea pe o durată determinată, și nu poate fi reziliat unilateral de către furnizorul-ofertant în interesul acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege și/sau acord.

Capitolul II.

Obligația de asigurare a transparenței, inclusiv de publicare a Ofertei de Referință pentru Acces

53. În termen de pînă la 3 luni din data aprobării prezentelor obligații, furnizorul-ofertant va expedia Agenției și va publica pe pagina sa de Internet o Ofertă de Referință pentru Acces, denumită în continuare ORA, conformă prezentelor obligații și care reprezintă un angajament public de a furniza servicii de acces la bucla/sub-bucla locală și servicii conexe oricărui furnizor-solicitant, în toate locațiile publicate și în condițiile și termenii anunțați, precum și informații despre rețeaua de acces și infrastructura asociată oferită în legătură cu aceasta. ORA trebuie să fie suficient de detaliată pentru a permite furnizarea accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală la toate punctele rețelei unde acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și pentru a asigura că furnizorii-solicitanți nu vor trebui să plătească pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-au solicitat. Furnizorul-ofertant are obligația să actualizeze ORA de fiecare dată cînd acest lucru este necesar, precum și să transmită Agenției și să publice pe pagina sa de internet ORA cu modificări sau completări, la data adoptării acestora, într-o formă care să permită identificarea cu ușurință a elementelor actualizate, prin utilizarea unui format diferit al textului adăugat și prin evidențierea distinctă a textului eliminat, precum și identificarea datei realizării actualizării.

54. Termenii și condițiile din ORA vor corespunde prevederilor cap. IV din Regulament și obligațiilor impuse prin prezenta Hotărîre și vor include, dar nu se vor limita la următoarele date și informații vizînd:

- 1) descrierea detaliată a fiecărui element de rețea sau a infrastructurii asociate, rețeaua de acces pe care o operează furnizorul-ofertant în detalierea cerută, schemele tehnice posibile de organizare a accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală ;
- 2) setul de servicii de furnizare a accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală, servicii conexe și alte servicii pe care furnizorul-ofertant este obligat să le ofere conform prezentei hotărîri, serviciile oferite la fiecare repartitor principal sau intermediar;
- 3) condițiile tehnice de furnizare a serviciilor de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală și a serviciilor conexe, inclusiv termenele în care se oferă serviciile, inclusiv accesul, serviciile conexe și livrarea buclelor locale, sau sub-buclelor locale și nivelul minim de calitate oferit;
- 4) liniile închiriate disponibile (serviciul ”backhole”) și punctele de colectare a lor;
- 5) condițiile comerciale de furnizare a serviciilor de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală și a serviciilor conexe, inclusiv prețurile la toate serviciile de acces și serviciile asociate acestor, într-un mod suficient de

- detaliere, inclusiv formule de determinare a prețurilor sau sumelor remunerației;
- 6) mențiuni privind parametrii asigurați de calitate a serviciilor furnizate, mărimea și termenele de achitare a compensațiilor pentru nerespectarea nivelului minim de calitate;
  - 7) specificațiile tehnice pentru echipamente și cabluri, inclusiv cerințele tehnice față de echipamentele furnizorilor-solicitanți;
  - 8) cerințele și procedura de acces la echipamentele și spațiile colocate ale personalului furnizorilor-solicitanți;
  - 9) proprietățile de transmisie a rețelei (tipul structural al cablului, numărul de perechi și diametrul conductorilor, caracteristicile fizice și electrice ale cablurilor), caracteristicile rețelei sau segmentelor de transport susținute de echipamentele furnizorului-ofertant;
  - 10) procedurile și termenele de înlăturare a defectelor/deranjamentelor și opțiuni pentru înlăturarea cu prioritate a lor;
  - 11) despăgubiri, care ar prevedea quantumul despăgubirilor minime pentru depășirea termenilor de înlăturare a deranjamentelor și/sau pentru depășirea termenilor de acordarea accesului la noi locații;
  - 12) procedura de plasare a comenzilor și procesarea lor;
  - 13) informații despre interfața sistemului de plasare a comenzilor;
  - 14) orice restricții existente referitoare la echipamente utilizate sau colocate și termenii când acestea vor fi înlăturate;
  - 15) termenul de implementare a unui nou tip de acces în cazul înlocuirii unui tip de acces cu altul;
  - 16) alte informații și prevederi ce decurg din obligațiile stabilite prin prezenta Hotărâre.

55. Informațiile despre rețeaua de acces pe care o operează furnizorul-ofertant trebuie să fie prezentate astfel, încât furnizorul-solicitant să poată alege în mod eficient punctele de acces și să-și poată planifica dezvoltarea propriei rețele sau servicii de comunicații electronice. Informațiile vor include, dar nu se vor limita la următoarele:

- 1) lista tuturor repartitoarelor principale și intermediare din rețeaua sa de acces, adresele, inclusiv codurile poștale, ale tuturor repartitoarelor principale și intermediare numerotate printr-o sistemă de numere individuale pentru fiecare repartitor principal sau intermediar, specificând, pentru fiecare dintre repartitoarele principale, toate repartitoarele principale sau intermediare subordonate acestora, adresele clădirilor (caselor) conectate la fiecare repartitor principal sau intermediar;
- 2) numărul buclelor/sub-buclelor locale utilizate sau utilizabile, pentru fiecare repartitor principal și, respectiv, intermediar și durata de funcționare rămasă (dacă a fost stabilită) a acestora;

- 3) numerotarea telefonică utilizată de bucele de acces deservite de fiecare repartitor principal sau intermediar, în formă de blocuri de numere utilizate la acestea (partea CCNDC din numărul național);
- 4) lungimea medie a bucelor/sub-bucelilor locale, pentru fiecare repartitor principal sau intermediar;
- 5) durata de funcționare rămasă a fiecărui repartitor principal și intermediar;
- 6) tipul și caracteristicile tehnice ale bucelor sau sub-bucelilor locale aferente unui repartitor principal sau intermediar: lungime, diametru, eventuala prezență a unor echipamente pasive sau active, lungimea derivațiilor, precum și parametrii tehnici și de calitate obținuți în urma testelor efectuate, astfel încât pe baza acestor parametri să se poată stabili cu ușurință și exactitate tipurile de servicii de comunicații electronice în bandă largă care pot fi furnizate pe bucla sau sub-bucla locală respectivă;
- 7) defectele sau deranjamentele cunoscute de către furnizorul-ofertant la fiecare repartitor principal sau intermediar, precum și defectele sau deranjamentele cunoscute la fiecare din bucele sau sub-buclele locale deservite de acestea, termeni stabiliți de îndepărtare a defectelor și deranjamentelor;
- 8) informații cu privire la spațiile colocabile și spațiile colocate, rezervate și disponibile la fiecare repartitor principal sau intermediar, inclusiv cu referire la modul de colocare fizică, virtuală sau la distanță, inclusiv cele planificate;
- 9) informații cu privire la accesul prin canalizare sau pe stâlpi pînă la locațiile repartitoarelor principale sau intermediare, necesare pentru a obține accesul, inclusiv condițiile tehnice pentru accesul prin canalizare sau pe piloni;
- 10) alte informații existente referitoare la rețeaua de acces a furnizorului-ofertant necesare pentru obținerea și utilizarea efectivă a accesului.

Informațiile prevăzute la prezentul punct, precum și la pct. 54 și 60 din prezenta hotărîre, vor fi publicate în format tabelar, care să permită accesarea și prelucrarea cu ușurință a datelor, utilizînd aceeași convenție de notare pentru elementele comune de rețea incluse în diferite fișiere.

56. ORA va fi însoțită de un acord –tip, care să includă angajamentele publicate în ORA și care conține clauze contractuale standard. Acordul va fi rezonabil și va avea structura respectivă, ținînd cont de prevederile cap. VI din Regulament, pentru ca furnizor-solicitant să poată selecta serviciile necesare din lista serviciilor oferite disponibile în ORA și să semneze acordul fără negocieri suplimentare, cu excepția cazului în care furnizorul-solicitant necesită servicii sau facilități suplimentare.

57. ORA va include o descriere detaliată a serviciilor oferite și prețurile acestora, astfel încît un furnizor-solicitant să poată, fără efort nejustificat, să selecteze punctele de acces, opțiunile de acces și de colocare, precum și serviciile

necesare și să calculeze suma totală a plăților aferente accesului. În cazul în care furnizarea unui serviciu sau facilitate este condiționată în practică de furnizarea unui alt serviciu sau facilitate, această relație se menționează în mod clar. Acordul cadru va conține în mod explicit tarifele pentru furnizarea serviciilor de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală și pentru toate celelalte servicii oferite în vederea realizării accesului respectiv.

58. Furnizorul-ofertant va fi gata să semneze acordurile bazate pe ORA odată cu publicarea ORA.

59. În cazul în care, furnizorul-ofertant intenționează să modifice sau să completeze ORA, proiectul modificărilor sau completărilor va fi depus la Agenție, în format electronic și pe suport de hârtie, cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de data punerii în aplicare și va fi publicat pe pagina de Internet a furnizorului-ofertant cu cel puțin 15 zile înainte de data punerii în aplicare. În cazul unor modificări de structură sau mai mult de 50% din conținutul ORA, proiectul trebuie depus la Agenție cu cel puțin 6 luni înainte de data punerii în aplicare și publicat pe pagina de Internet a furnizorului cu cel puțin 2 luni înainte de data punerii în aplicare, cu excepția cazului în care modificarea sau completarea se realizează la cerința Agenției.

60. Furnizorul-ofertant are obligația de a publica în ORA planurile de modificare a rețelei de acces determinată de modernizarea rețelei de acces, cu cel puțin 12 luni înaintea realizării modificării. Furnizorul-ofertant va publica informații complete și detaliate cu privire la elementele de rețea afectate și zonele de acoperire a elementelor de rețea care urmează a fi instalate (cu referire la codurile poștale deservite), într-o formă care să permită identificarea cu ușurință a acestora, precum și data programată pentru realizarea modificării. Furnizorul-ofertant are obligația de a actualiza trimestrial aceste planuri, precizând modul de îndeplinire a acestora pentru trimestrul încheiat și adăugând planurile de modificare pentru trimestrul următor. Publicarea planurilor respective se notifică furnizorilor-solicitanți prin intermediul unui mesaj electronic transmis în ziua publicării, la adresele de poștă electronică indicate de furnizorii-solicitanți. Pentru cabinetele stradale incluse în planurile de modernizare publicate în condițiile expuse mai sus, furnizorul-solicitant poate solicita ca mărimea și capacitatea acestora să îi permită accesul la cabinetele respective, prin transmiterea unei cereri furnizorului-ofertant cu cel puțin 11 luni înaintea datei estimate pentru instalarea cabinetelor. În termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii, furnizorul-ofertant comunică în scris furnizorului-solicitant costurile suplimentare aferente. În cazul în care furnizorul-solicitant se angajează printr-un acord să suporte costurile suplimentare determinate de modificarea cabinetelor stradale respective, furnizorul-ofertant va depune toate diligențele pentru instalarea cabinetelor stradale modificate conform solicitării. Tergiversarea de către furnizorul-solicitant a răspunsului la comunicarea prevăzută mai sus nu constituie motiv de împiedicare a instalării cabinetelor stradale la mărimea standard, la data estimată în planurile de modernizare. Procedura de determinare a costurilor suplimentare determinate de modificarea cabinetelor stradale va fi inclusă de Furnizorul-ofertant în ORA.

61. Orice limitare privind furnizarea serviciilor de acces la bucla/sub-bucla locală la oricare repartitor principal sau intermediar trebuie prevăzută expres în ORA, cu indicarea termenului estimativ de înlăturare a acesteia, care nu va depăși 6 luni.

62. Furnizorul-ofertant va prezenta Agenției, pe suport de hârtie și în format electronic, proiectul acordului cadru pentru acces la bucla locală, sub-bucla locală concomitent cu proiectul ORA, pentru verificarea executării prezentelor obligații.

63. Acordul de acces la bucla/sub-bucla locală pe care o operează furnizorul-ofertant se va negocia cu bună credință.

64. Furnizorul-ofertant va depune la Agenție o copie de pe fiecare acord de acces și a oricărei modificări în termen de până la 10 zile lucrătoare de la data semnării.

65. Modul de compensare a prejudiciilor cauzate de nerespectarea termenilor stabiliți și/sau a condițiilor stabilite pentru furnizarea oricărei forme de acces și/sau a oricărui serviciu conex, sau de remedierea cu întârziere a defecțiunilor va fi stabilit în acordul încheiat între părți și ORA și va prevedea cel puțin acoperirea prejudiciilor furnizorului-solicitant cauzate în legătură cu imposibilitatea de a beneficia de serviciile de acces pentru perioada respectivă.

66. Orice modificare adusă de furnizorul-ofertant rețelei sale sau spațiilor de colocare, care ar putea afecta condițiile de acces de care beneficiază un furnizor-solicitant, va fi plasată pe pagina de Internet proprie într-o formă care să permită identificarea cu ușurință a acesteia și va fi notificat furnizorul-solicitant cu cel puțin 12 luni înainte de efectuarea modificării în cauză. ORA va fi modificată în termeni utili, ținând cont de prevederile cap. IV din Regulament pentru a reflecta modificările efectuate rețelei sau spațiilor.

67. Prin derogare de la prevederile pct. 66, desființarea unui repartitor principal sau intermediar va fi notificată furnizorilor-solicitanți și Agenției cu cel puțin 3 ani înainte de data preconizată pentru desființare, cu indicarea datei preconizate pentru desființare.

68. În cazul în care furnizorul-ofertant instalează o rețea de fibră optică conform pct. 5, acesta, pe lângă obligația de a oferi acces la infrastructura asociată, este obligat să ofere accesul la segmentul de terminare al rețelei sale de acces, inclusiv la cablajul din interiorul clădirilor. În acest scop, furnizorul-ofertant va furniza informații detaliate referitoare la arhitectura rețelei sale de acces și, în urma consultărilor cu furnizorii-solicitanți potențiali de acces privind punctele viabile de acces, va determina poziția exactă a punctului de distribuție al segmentului de terminare al rețelei de acces, în vederea acordării accesului. Atunci când procedează la determinarea acestui punct, părțile trebuie să ia în considerare faptul că toate punctele de distribuție vor trebui să poată găzdui un număr suficient de racordări din partea utilizatorilor finali pentru a fi viabile din punct de vedere comercial pentru

solicitanții de acces. Furnizorul-ofertant este obligat să instaleze linii multifibră (cel puțin 4 fibre) în segmentul de terminare.

69. La data publicării ORA, furnizorul-ofertant va publica termenul estimat pentru lansarea accesului la fiecare dintre repartitoarele principale, însă acesta nu va fi mai mare de 9 luni din momentul aprobării prezentei Hotărâri. În caz dacă Furnizorul-ofertant are în mod obiectiv nevoie de un termen mai mare pentru implementarea accesului dat la anumite locații, acesta va înainta argumentat în termen de 3 luni din momentul aprobării prezentei Hotărâri o solicitare Agenției de a revedea termenul individual de implementare pentru fiecare locație relevantă.

70. Furnizorul-ofertant are obligația de a ține evidența comenzilor de furnizare a accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală și a cererilor de remediere a defecțiunilor, cu precizarea modului și a termenelor de soluționare a acestora, precum și evidența noilor circuite fizice rezultate urmare a obligației din pct. 5. Sistemul de evidență va viza în mod egal atât comenzile parvenite de la furnizorii-solicitanți, cât și cele parvenite de la subdiviziunile cu amănuntul ale furnizorului-ofertant. Furnizorul-ofertant are obligația de a prezenta Agenției trimestrial, până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune, următoarele informații:

- 1) lista cererilor depuse pentru încheierea acordurilor de acces (conform tipului de acces solicitat) și celor de modificare sau completare a lor, denumirea furnizorilor - solicitanți ce au depus cererile, termenele de negociere și semnare a acordurilor de acces, lista acordurilor încheiate cu indicarea furnizorului - solicitant;
- 2) numărul de bucle sau sub-bucle locale închiriate la sfârșitul perioadei de raportare de fiecare furnizor-solicitant la fiecare locație de acces, pe tipuri de acces partajat sau total;
- 3) numărul cererilor de oferire a accesului la bucle locale în timpul anului, durata medie, în zile, a livrării buclelor la fiecare locație de acces sau colectare și ponderea livrărilor ce au fost realizate în termenul cerut prin prezentele obligații;
- 4) numărul și ponderea cererilor de livrare a buclelor nesoluționate și, grupat, cauzele din care nu s-a reușit soluționarea.

Suplimentar, furnizorul-ofertant are obligația de a publica pe pagina sa de internet și de a actualiza trimestrial, până la data de 25 a lunii următoare trimestrului de gestiune, setul de indicatori prevăzut în anexa nr. 1. Tabelele cu seturile de indicatori astfel întocmite vor fi transmise trimestrial către Agenție.

Capitolul III. **Obligația de neadmitere a discriminării**

71. Furnizorul-ofertant nu va condiționa furnizarea serviciilor de acces fizic la bucla sau sub-bucla locală, colocare, sau altor servicii, pe care este obligat să

le ofere, prin cerințe de achiziționare de către furnizorul-solicitant a altor servicii decât cele solicitate, sau de angajare a unui volum minim de servicii.

72. Furnizorul-solicitant stabilește în mod independent serviciile de comunicații electronice pe care le va oferi prin bucla și/sau sub-bucla locală, precum și condițiile tehnice și comerciale în care va furniza propriile servicii de comunicații electronice abonaților. Furnizorul-ofertant nu va condiționa și nici limita serviciile care sunt furnizate de furnizorul-solicitant sau utilizate de abonații acestui, precum natura, calitatea sau cantitatea, prețul serviciilor. Furnizorul-ofertant nu va condiționa furnizarea serviciilor de acces partajat la bucla/sub-bucla locală pe o linie de abonat prin contractarea de către abonat a altor servicii, inclusiv de telefonie, a furnizorului-ofertant ce pot fi furnizate pe aceeași linie.

73. Furnizorul-ofertant va asigura principiul de nediscriminare prin punerea la dispoziție pentru furnizorii-solicitanți a informațiilor necesare în vederea realizării accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală și serviciilor de acces la bucla sau sub-bucla, precum și la serviciile complementare acestor, de tip: colocare, acces prin canalizare și galerii de cabluri, etc., în termene și condiții, inclusiv în ceea ce privește calitatea și prețul, nu mai puțin favorabile decât cele furnizate pentru propriile servicii sau pentru serviciile furnizate pentru persoanele afiliate. Furnizorul-ofertant va lua toate măsurile necesare pentru a putea demonstra în orice moment, la solicitarea Agenției, că nu discriminează între furnizorii-solicitanți, pe de o parte, și serviciile furnizate persoanelor afiliate sau propriilor servicii cu amănuntul, pe de altă parte, în ceea ce privește furnizarea accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală, inclusiv cu privire la accesul la informațiile referitoare la rețeaua sa de acces utilizate în vederea furnizării de servicii pe piața cu amănuntul.

74. Furnizorul-ofertant va oferi condiții echivalente de furnizare a accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală tuturor furnizorilor care solicită sau care beneficiază deja de acces necondiționat la bucla locală sau servicii asociate, inclusiv de servicii active de acces echivalente, nu mai puțin avantajoase decât condițiile oferite propriilor activități cu amănuntul, inclusiv în ceea ce privește nivelul de calitate a serviciilor furnizate și prețul, sau pentru serviciile filialelor, persoanelor afiliate sau partenerilor lor. Furnizorul-ofertant trebuie să se asigure că marjele existente între propriile tarife pentru serviciile furnizate pe piețele corespunzătoare cu amănuntul și tarifele pentru furnizarea accesului total și accesului partajat la bucla/sub-bucla locală sunt suficiente pentru a permite unui ipotetic furnizor-solicitant rezonabil de eficient, care utilizează serviciile de acces la bucla sau sub-bucla locală, să poată obține un profit rezonabil prin furnizarea unor servicii echivalente pe piețele cu amănuntul.

75. Dacă furnizorul-ofertant oferă furnizorului-solicitant sau propriilor subdiviziuni cu amănuntul, într-un acord de acces sau altfel, condiții mai favorabile decât cele prevăzute în ORA, atunci aceste condiții vor fi oferite pe principii nediscriminatorii tuturor celorlalți furnizori-solicitanți și vor fi reflectate în ORA în termenii stabiliți de prezentele obligații.

76. Furnizorul-ofertant va asigura că serviciile sale sunt suficient de dezagregate, astfel încât furnizorii-solicitanți să nu fie condiționați să plătească pentru resursele ce nu sînt necesare serviciului pe care l-au solicitat.

77. Furnizorul-ofertant nu va impune furnizorului-solicitant cerințe de securitate privind echipamentele acestuia mai stricte decît acelea pe care le practică pentru propriile echipamente.

78. Furnizorul-ofertant va transporta informațiile prin propriile echipamente de rețea pasive sau active transparent, fără a utiliza careva mijloace de inspectare adîncă a pachetelor și de culegere a informațiilor despre utilizatori, serviciile furnizate/consumate, caracteristicile comunicațiilor, preferințe de consum.

79. Furnizorul-ofertant nu va putea începe furnizarea propriilor servicii de comunicații electronice în bandă largă aferente locațiilor pentru care există cereri de colocare al căror termen a depășit termenii maximali ce reies din prezentele obligații. Furnizorul-ofertant nu va admite practici de *Winback* față de abonați ce-și schimbă furnizorul de servicii de acces în bandă largă.

80. Furnizorul-ofertant nu va utiliza informațiile obținute de la furnizorii-solicitanți sau de la abonați privind conectarea serviciilor, schimbarea furnizorului, pentru a contacta abonații și de a le oferi avantaje comparabile cu cele menționate la acțiunile de *Winback*.

Capitolul IV.

Obligația referitoare la controlul prețurilor, inclusiv obligația de fundamentare a prețurilor în funcție de costuri

81. Furnizorul-ofertant are obligația de fundamentare în funcție de costul LRIC a prețurilor pentru acces fizic la bucla/sub-bucla locală și serviciile asociate acestuia. Costul LRIC al serviciilor menționate va fi determinat în bază de model "bottom-up", ce poate fi calibrat cu datele "top-down" ale furnizorului-ofertant, ajustate la costuri curente și cu ajustări referitoare la o activitate eficientă de operare. Furnizorul-ofertant trebuie să asigure detalierea suficientă a prețurilor pentru a asigura că furnizorii-solicitanți nu plătesc pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-au solicitat.

82. Prețurile maximale ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant, pînă la aprobarea mecanismelor referitoare la controlul prețurilor în funcție de costul LRIC pentru serviciile de acces la bucla sau sub-bucla locală și a serviciilor asociate, vor fi următoarele:

- 1) Plăți unice la conectare, fără TVA, pentru:
  - a) crosarea unei bucle/sub-bucle locale – 100 lei.
- 2) Plăți lunare, fără TVA, pentru:
  - a) acces total la bucla locală – 70 lei;
  - b) acces partajat la bucla locală – 35 lei;

- c) acces total la sub-bucla locală la nivelul unui repartitor intermediar– 55 lei ;
- d) acces partajat la sub-bucla locală la nivelul unui repartitor intermediar – 15 lei;
- e) închiriere spațiu colocare în or. Chișinău – 200 lei/m.p.;
- f) închiriere spațiu colocare în or. Bălți – 140 lei/m.p.;
- g) închiriere spațiu colocare în alte orașe – 100 lei/m.p.
- h) închiriere spațiu colocare în alte localități – 80 lei/m.p.

Capitolul V.

Obligația de ținere a evidenței contabile separate

83. Furnizorul-ofertant are obligația să țină evidența sa contabilă de gestiune într-o manieră care să asigure raportarea de situații separate pe activitățile legate de accesul la bucla și sub-bucla locală și pe acele activități, aflate în legătură structurală cu acesta.

84. Furnizorul-ofertant va îndeplini obligația de evidență contabilă separată conform reglementărilor relevante, aprobate de Agenție.

85. Furnizorul-ofertant va publica anual cel puțin pe pagina sa de Internet, în conformitate cu reglementările relevante, aprobate de Agenție, o declarație privind implementarea evidenței contabile separate.

86. Furnizorul-ofertant va supune verificării din partea unui auditor modul de implementare a evidenței contabile separate, va publica cel puțin pe pagina sa de Internet și va prezenta Agenției raportul de audit relevant anual, pînă la 31 mai a fiecărui an următor anului de raportare.

Capitolul VI.

Noțiuni utilizate

87. În sensul prezentelor obligații noțiunile utilizate au următorul sens:

- 1) *acces fizic* – accesul furnizorului-solicitant la infrastructura de rețea și infrastructura asociată în vederea utilizării acesteia pentru construirea propriilor rețele și/sau furnizarea propriilor servicii;
- 2) *DSLAM* – Digital Subscriber Line Access Multiplexer;
- 3) *furnizor-ofertant* – „Moldtelecom” S.A., care în conformitate cu prezenta Hotărîre are obligația să furnizeze oricărui furnizor-solicitant servicii de acces la bucla/sub-bucla locală și servicii conexe;

- 4) *furnizor-solicitant* – orice furnizor ce solicită unul sau mai multe din serviciile pe care furnizorul-ofertant este obligat să le ofere în conformitate cu prezenta Hotărîre;
- 5) *livrarea buclei locale* - serie de acțiuni ale furnizorului-ofertant de la momentul depunerii de către furnizorul-solicitant a unei solicitări corect formulate de a i se pune la dispoziție, la locația unde are acces, o anumită buclă/sub-buclă locală pînă la momentul cînd aceasta este pusă la dispoziție și poate fi efectiv utilizată;
- 6) *locație de acces la bucla/sub-bucla locală* - locație unde un furnizor-solicitant obține acces la bucla/sub-bucla locală a furnizorului-ofertant;
- 7) *LRIC* – Long-Rung Incremental Cost;
- 8) *retail-minus* – modalitate de determinare a prețurilor la servicii cu ridicata, bazată pe tarifele cu amănuntul la serviciile date, minus costurile evitabile în cazul furnizării serviciilor cu ridicata. Costurile evitabile sunt costurile care nu ar fi suportate de furnizor, dacă ar furniza doar servicii cu ridicata corespunzătoare.
- 9) *serviciul de acces partajat la bucla locală* - mecanism în care lățimea de bandă superioară (peste 30 KHz) a buclei locale este oferită spre utilizare furnizorului solicitant, în timp ce furnizorul-ofertant continuă să furnizeze abonatului serviciile în bandă îngustă, astfel ca serviciul de telefonie fixă;
- 10) *serviciul de acces la bucla locală* - serviciu de acces la bucla locală sau serviciu de acces partajat la bucla locală;
- 11) *sistem de plasare a comenzii* - sistem electronic pus la dispoziția furnizorilor-solicitanți de către furnizorul-ofertant pentru plasarea comenzilor de transferare a buclelor sau sub-buclelor locale către echipamentele colocate ale acestora și interacțiunile ulterioare între furnizorul-ofertant și furnizorii-solicitanți, inclusiv procedurile de înlăturare a erorilor și comenzilor neautorizate, urmărirea procesului de transferare;
- 12) *winback* - acțiune/acțiuni prin care un furnizor de servicii contactează abonații care intenționează să plece sau au plecat mai puțin de trei luni în urmă la un alt furnizor, pentru a le oferi reduceri, servicii gratuite sau alte stimulente și de a-i convinge să nu schimbe furnizorul sau să revină la propriile servicii cu amănuntul;
- 13) *Acces necondiționat la bucla locală* - acces necondiționat, total sau partajat, la bucla locală sau la sub-bucla locală, la nivelul repartitoarelor principale sau al repartitoarelor intermediare, inclusiv la bucla locală la nivelul cabinetelor stradale ori al clădirilor pînă la care este instalată fibră optică, atunci cînd segmentul terminal este constituit din fire metalice de cupru;

- 14) *Servicii active de acces echivalente* - servicii care presupun echiparea de către furnizorul-ofertant a buclei sau sub-buclei locale cu echipamente de transmisie cu comutare de pachete (ex. DSL, Ethernet), definirea unor puncte de agregare în rețea și punerea la dispoziția furnizorilor-solicitanți a unor capacități de transmisie între echipamentul instalat în spațiul abonatului și acele puncte de agregare;
- 15) *Slamming* – practică ilegală de schimbare a statutului liniei de abonat fără informarea sau acordul abonatului sau cu acordul abonatului dar bazat pe declarații false sau practici frauduloase.
88. Termenii nedefiniți în prezentele obligații au înțelesul dat de Legea nr.241/2007 și/sau de Regulament.

Anexa 1
La obligațiile speciale
preventive ce se impun S.A., „Moldtelecom”
Hotărîrea nr. 05 din 28 martie 2011

**Indicatori statistici privind furnizarea serviciilor de acces necondiționat la
bucla locală**

Nr. crt.	Denumire indicator	Rezultat trimestrial (perioada de raportare: ...)	
		Intern furnizorul-ofertant	Furnizori-solicitanți
1.	Timpul mediu de punere la dispoziție a buclei/sub-buclei locale – în cazul accesului partajat la bucla locală, la linii neocupate la un serviciu de bandă largă	(zile calendaristice)	(zile calendaristice)
2.	Timpul mediu de punere la dispoziție a buclei/sub-buclei locale – pentru restul cazurilor de livrare a buclei/sub-buclei locale	(zile calendaristice)	(zile calendaristice)
3.	Timpul mediu de punere la dispoziție a spațiului necesar instalării echipamentelor destinate realizării accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală	(zile lucrătoare)	(zile lucrătoare)
4.	Timpul mediu de implementare a prevederilor acordului-cadru sau de implementare a soluțiilor tehnice pentru realizarea accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală conform cererii interne a furnizorului-ofertant, astfel încât să poată începe furnizarea accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală, respectiv să poată începe	(zile calendaristice)	(zile calendaristice)

	furnizarea serviciilor de comunicații electronice în bandă largă ale furnizorului-ofertant		
5.	Numărul total de bucle locale/sub-bucle locale puse la dispoziție		
6.	Numărul buclelor/sub-buclelor locale puse la dispoziție în termenul maxim reglementat		
7.	Numărul total de cereri a buclei/sub-buclei locale, respinse de furnizorul-ofertant		
8.	Numărul total de deranjamente pe buclele locale/sub-buclele locale, - din care numărul total de deranjamente remediate în termenul maxim reglementat		

Notă: Indicatorii se referă exclusiv la bucele/sub-buclele locale pe care se furnizează sau care sunt puse la dispoziție în vederea furnizării (de către furnizorul-ofertant sau de către furnizorii-solicitanți) de servicii de comunicații electronice în bandă largă. Valorile aferente indicatorilor nr. 1 – 8 vor fi calculate ca medie aritmetică simplă (raport între suma timpilor individuali pentru fiecare din activități și numărul total al activităților respective, realizate într-un trimestru). Valorile aferente indicatorilor privind furnizarea internă a serviciilor de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală vor fi calculate astfel încât să reflecte timpii necesari efectuării acelor procese/activități strict necesare și echivalente cu cele desfășurate în vederea furnizării către furnizorii-solicitanți a serviciilor de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală.

Procedura de plasare a comenzilor de furnizare
a accesului necondiționat la bucla/sub-bucla locală

Etapa I

- a) solicitarea de către furnizorul-solicitant a furnizării accesului necondiționat la bucla locală (efectuarea comenzii);
- b) confirmarea automată a primirii comenzii de către furnizorul-ofertant, generată de sistemul electronic de procesare a solicitărilor de acces necondiționat la bucla/sub-bucla locală, în ziua efectuării comenzii;
- c) întocmirea de către furnizorul-ofertant a unui raport cu privire la comanda respectivă, în termen de o zi lucrătoare de la primirea acesteia, care va cuprinde:
  - defectele sau deranjamentele cunoscute de către furnizorul-ofertant la bucla sau sub-bucla locală solicitată în vederea furnizării accesului necondiționat la bucla locală;
  - data și ora la care circuitul fizic va fi pus la dispoziția furnizorului-solicitant;
  - tipul și caracteristicile tehnice ale perechilor de fire metalice torsadate care constituie bucla locală sau sub-bucla locală: lungime, diametru, eventuala prezență a unor echipamente pasive sau active (bobine de încărcare, repetoare, elemente de cuplare, corectori etc.), lungimea derivațiilor, precum și parametrii tehnici și de calitate obținuți în urma testelor efectuate;
  - modalitățile de efectuare a testelor;
  - precizarea dacă la punctul de prezență a abonatului există un echipament pentru depistarea defecțiunilor;
- d) rezervarea circuitului fizic pînă cînd comanda efectuată devine fermă.

Etapa a II-a

Comanda devine fermă. O comandă este considerată fermă dacă nu a fost anulată de către furnizorul-solicitant în ziua primirii raportului furnizorului-ofertant. La data la care comanda devine fermă, trebuie să existe o autorizare scrisă din partea abonatului care urmează a fi conectat, după caz, pentru a se realiza accesul necondiționat la bucla/sub-bucla locală.

Etapa a III-a

- a) începerea punerii la dispoziție a buclei locale sau sub-buclei locale;
- b) efectuarea testelor cu privire la serviciile de comunicații electronice furnizate pe bucla locală sau sub-bucla locală, inclusiv cu privire la funcționalitatea liniei dintre punctul de prezență a abonatului și repartitorul de transfer;
- c) începerea furnizării serviciului de comunicații electronice de către furnizorul-solicitant.